

« Helse skapes ikke først og fremst på legekort, men på alle arenaer hvor menneskene lever og virker »

Handlingsplan for folkehelse 2021-2023

INNHold

1 INNLEDNING	3
1.1 Formål med planen.....	3
1.2 Påvirkningsfaktorer for helse	3
2 BAKGRUNN FOR HANDLINGSPLANEN	4
2.1 Føringer for folkehelsearbeidet	4
2.2 Prinsipper og strategier i folkehelsearbeidet	7
2.3 Organisering av folkehelsearbeidet i Karmøy kommune	9
3 PLANARBEIDET	10
3.1 Målsetninger og innsatsområder	11
4 HANDLINGSPLAN MED TILTAKSLISTER	12
4.1 Innsatsområde 1: Inkluderende oppvekst.....	12
4.2 Innsatsområde 2: Sosial ulikhet i helse	16
4.3 Innsatsområde 3: Seniorressursen	17
4.4 Innsatsområde 4: Livskvalitet og psykisk helse	19
4.5 Innsatsområde 5: Fysisk aktivitet for alle	22
4.6 Innsatsområde 6: Helsefremmende lokalsamfunn.....	24

1 INNLEDNING

En av våre viktigste samfunnsressurser er en befolkning som trives og har god helse. Handlingsplan for folkehelse gjelder for alle innbyggerne i Karmøy kommune, noe som betyr at en rekke aktører må involveres for å nå planens målsettinger. Det handler om å utvikle lokalsamfunn som fremmer helse og livskvalitet, og utjevne sosiale forskjeller i helse. Vi er nødt til å skape gode oppvekst- og levekår med sunne levevaner i et trygt og inkluderende samfunn.

Helsefremmende og forebyggende arbeid er en investering i gode og bærekraftige lokalsamfunn. Innsatsen må være tverrsektoriell og kunnskapsbasert. En må også sikre bred involvering og forankring i folkehelsearbeidet, for løsningene på folkehelseutfordringene går på tvers av nivåer og sektorer i samfunnet.

I Karmøy kommune opererer vi med et bredt helsebegrep. I Folkehelsemeldingen 2012 står det at "god helse innebærer å ha overskudd til å mestre hverdagens krav". God helse gir frihet til å leve selvstendige og meningsfulle liv.

Folkehelsearbeidet skal etter folkehelseloven være systematisk og langsiktig. Handlingsplanen rulleres derfor hvert 4. år slik at oversiktsarbeidet kan legges til grunn for planen. Samtidig kan det forekomme endringer i tråd med den løpende oversikten som kommunen skal utarbeide. Disse endringene vil ivaretas ved at justeringer av handlingsplanen gjennomføres hvert 2. år. Rådmannen mener en slik rullering av planen vil ivareta folkehelsearbeidet på en hensiktsmessig, langsiktig og forutsigbar måte.

1.1 Formål med planen

Formålet med planen er todelt:

1. Være Karmøy kommunes retningsgivende handlingsplan for felles forståelse av det brede folkehelsearbeidet i organisasjonen.
2. Å inspirere samfunnet i utviklingen av et inkluderende og helsefremmende samfunn for alle.

1.2 Påvirkningsfaktorer for helse

God helse skapes der vi lever våre liv; hjemme, på jobb, i barnehage, på skolen, i lag og foreninger og i nærmiljøet. Hver innbygger har selv ansvaret for egen helse, men samfunnet skal legge til rette for gode betingelser. Det skal være enkelt å ta gode valg. Det må altså være en balanse mellom fellesskapets ansvar og den enkeltes ansvar for helse.

Påvirkningsfaktorene for helse er mangfoldige og overlappende, og kan virke positivt eller negativt på helsen. Dette er illustrert i Dahlgren og Whitehead (1991) sin modell på neste side.

Den innerste sirkelen består av individuelle og upåvirkelige faktorer, slik som alder, kjønn og biologi. Neste sirkel består av individuelle livsfaktorer som kosthold, fysisk aktivitet og røyking. Slike faktorer har stor effekt på helsen, men vi kan ikke konsentrere all forebygging mot dette leddet. Blant annet fordi disse faktorene er sterkt påvirket av bakenforliggende årsaker, som ligger i de ytterste sirklene av modellen. Neste sirkel er sosialt nettverk. Her legges det vekt på påvirkningen som skjer i samspillet mellom enkeltmennesker og mellom enkeltmennesker og deres nærmiljø. Videre påvirkes også helsen av leve- og arbeidsvilkår som blant annet utdanning, arbeid, boforhold og helse- og omsorgstjenester. Det ytterste laget peker på større forhold som sosialøkonomiske, kulturelle og miljømessige betingelser i samfunnet.

Hvor god eller dårlig helse et menneske har er altså et resultat av mer enn gener og personlige valg. Modellen illustrerer hvordan samspillet mellom individuelle faktorer og miljømessige faktorer påvirker helsen til den enkelte. Folkehelsearbeid må foregå på alle sirklene i modellen, men for kommunen som organisasjon er det særlig viktig å fokusere på leve- og arbeidsvilkår som utdanning, arbeid, boforhold og helse- og omsorgstjenester.

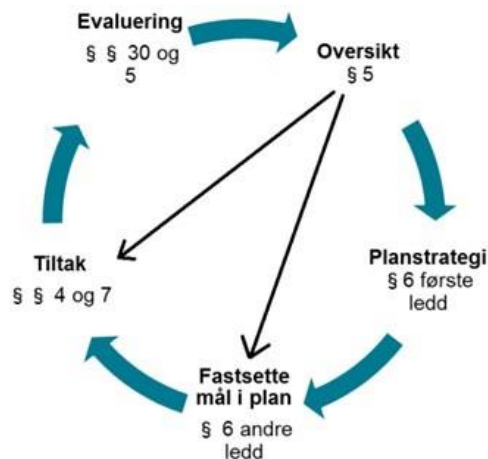
2 BAKGRUNN FOR HANDLINGSPLANEN

Folkehelse er et bredt og komplekst felt, og det finnes mange tanker om hva folkehelsearbeidet går ut på. I dette kapittelet skal føringer, både nasjonale, regionale og kommunale, samt prinsipper i folkehelsearbeidet gjennomgås. Organiseringen av folkehelsearbeidet i Karmøy kommune presenteres også.

2.1 Føringer for folkehelsearbeidet

Det er folkehelseloven LOV-2011-06-24-29 som gir kommunen, fylkeskommunen og statlige myndigheter ansvaret for folkehelsearbeidet. I følge § 3 bokstav a, defineres folkehelse som «befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning». Formålet med

folkehelseloven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, og som utjevner sosiale helseforskjeller. Blant annet pålegger loven kommunene å utarbeide en oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i sin kommune, jf. § 5, som skal inngå som grunnlag for kommunens planstrategi, jf. § 6. Videre skal kommunen fastsette overordnede mål og strategier i folkehelsearbeidet som skal gjelde for hele kommunen, og iverksette tiltak for å møte utfordringene oversikten viser, jf. § 7. Kommunen skal også evaluere folkehelsearbeidet, jf. §§ 5 og 30, for å se om det gir ønsket effekt, samt treffer med utfordringsbildet. Dette er en del av det systematiske helsefremmende og forebyggende arbeidet som kommunen har plikt til å drive.

Folkehelsearbeidet er et stort og felles ansvar som berører hele befolkningen og alle samfunnssektorer. Bestemmelsene i folkehelseloven er tett koblet mot plan- og bygningsloven. Dette er fordi plan- og bygningsloven legger føringer for forhold der menneskene lever og bor. Figuren nedenfor illustrerer koblingen mellom folkehelseloven og plan- og bygningsloven. Den viser at oversikten etter § 5 i folkehelseloven skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi og øvrige kommunale planer, jf. plan og bygningsloven § 10-1. Planstrategien legger videre føringer for kommunens planprogram og kommuneplan.

I tillegg til folkehelseloven og plan- og bygningsloven finnes det også stortingsmeldinger som angir retning for arbeidet:

- Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn
- Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter
- Meld. St. 34 (2012-2013) Folkehelsemeldingen – God helse – felles ansvar

I tillegg til en rekke nasjonale føringer, er folkehelsearbeidet også underlagt regionale og kommunale planverk.

Regionale føringer:

- Regional plan for folkehelse i Rogaland 2013-2017
- Partnerskap for folkehelse (skal samordne folkehelsearbeidet i fylket, og bidra til å oppfylle hovedmålene i den nasjonale folkehelsepolitikken)

Kommunale føringer for Karmøy kommune:

- Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer 2020 (grunnlagsdokument for planene i kommunen)
- Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2023
- Kommunal planstrategi 2020-20230
- Kommunens målkart (se bilde nedenfor).

Målkart

Ambisjon:

Valg for framtida!

Mål:

Regionens mest inspirerende arbeidsplass

God økonomisk styring og riktig prioritering

Utvikle og gi framtidsette tjenester

Inkluderende og mangfoldig kommune

Delmål:

Bygge inspirerende lederskap

Gjøre hverandre gode

Bruke data og analyse

Sikre sammenheng mellom planer

Være i forkant av framtidige behov

Være heldigital innen 2020

Rom for alle

Muligheter for den enkelte

Verdier:

RESPEKT

ANSVAR

KVALITET

Kommunen som vil at du skal lykkes!

I målkartet for Karmøy kommune er et av målene å være en inkluderende og mangfoldig kommune, hvor delmålene er rom for alle og muligheter for den enkelte. Dette ligger i kjernen av folkehelsearbeidet.

Folkehelse inngår også som et tema i flere kommunedelplaner og temaplaner. Noen sentrale plandokumenter er:

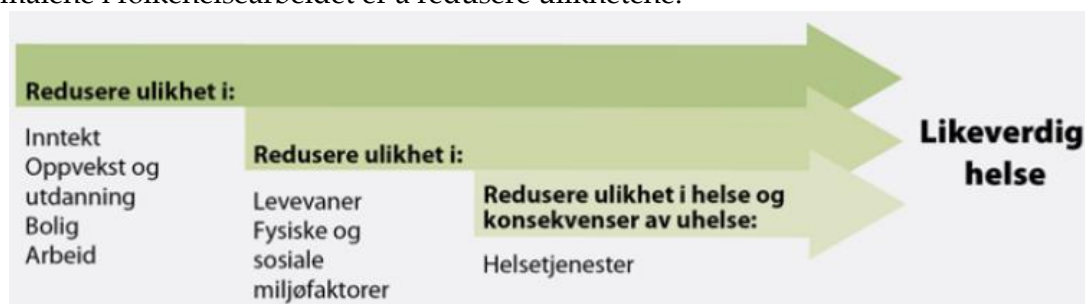
- Barnehageplan 2014-2025
- Temaplan for frivillighet 2018-2022
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2018-2021
- Plan for miljørettet helsevern 2013-2016
- Plan for psykisk helse og rusarbeid 2018-2024
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020-2024
- Smittevernplan for Karmøy kommune
- Kommunedelplan for trafikksikkerhet 2018-2021
- Boligsosial handlingsplan 2018-2023
- Plan for Leve hele livet i Karmøy (vedtas 2021)

2.2 Prinsipper og strategier i folkehelsearbeidet

Folkehelseloven trekker frem følgende fem prinsipper i folkehelsearbeidet:

1. **Utjevning av sosiale forskjeller:** Til tross for at vi lever i en sosialdemokratisk velferdsstat med et likhetsorientert samfunn finnes det allikevel systematiske forskjeller i helse mellom sosioøkonomiske grupper. I Norge er det rundt 5 års forskjell i levealder mellom de med kort (grunnskole) og lang utdanning (videregående eller høyere). Vi ser også en økning i barnefattigdom. I dag innebærer fattigdom mangel på muligheter til å delta i det sosiale, på lik linje med resten av samfunnet. Dette kalles sosial fattigdom eller relativ fattigdom, og er den mest brukte definisjonen i et land som Norge hvor levestandarden er høy.

Sosial ulikhet i helse handler ikke kun om en særlig utsatt gruppe, men ulikhetene går gjennom hele befolkningen, hvor de med lavest sosioøkonomisk status (SØS) har dårligere helse enn de med litt høyere SØS, og de med høyest SØS har best helse. Sosioøkonomisk status måles ofte gjennom arbeid, utdanning, økonomi. Disse tre faktorene har stor betydning for helsen. Helseforskjellene vises i alle aldersgrupper, hos begge kjønn og ser ut til å reprodusere seg slik at helse går i arv. Ett av de viktigste målene i folkehelsearbeidet er å redusere ulikhetene.

2. **Helse i alt vi gjør:** Det kommunen foretar seg på alle nivåer har en helsemessig betydning. Kunnskap om helsetilstand og påvirkningsfaktorer skal være utgangspunkt når planer og tiltak blir utviklet og iverksatt i alle kommunens sektorer. Felles styring og tverrsektorielt arbeid er avgjørende i utviklingen av et helsefremmende Karmøy, da løsningene på folkehelseutfordringene finnes på tvers av seksjoner og etater, og i samarbeid med befolkningen.

3. **Bærekraftig utvikling:** En skal legge til rette for en samfunnsutvikling som sikrer grunnleggende behov over tid. Vi må ta vare på de ressursene vi har i dag, uten å ødelegge for fremtidige generasjoner muligheter til å dekke sine behov. Folkehelsearbeid er en grunnleggende investering for å sikre samfunnet en frisk og produktiv befolkning som kan bidra til velferdsutvikling. Her kan man ta utgangspunkt i FNs 17 bærekraftsmål (se figur nedenfor), hvor sosiale forhold, miljø og økonomi må ses i sammenheng. Fremtiden bringer ulike demografiske endringer, som økende antall eldre, og flere som lever med kroniske sykdommer. Dette vil igjen fører til økte helseutgifter. Dermed er det behov for en bærekraftig folkehelsepolitikk.

4. **Føre-var:** I folkehelsearbeidet vil det ofte være usikkerhet knyttet til forholdet mellom eksponering og helseeffekter, eller til forholdet mellom tiltak og helseeffekt. Føre-var prinsippet reduserer kravet om vitenskapelig sikkerhet før iverksetting av tiltak. Dette går ut på å gripe inn før det oppstår helseskade. I planleggingen av et helhetlig folkehelsearbeid skal vi altså være føre-var når det gjelder tiltak for å fremme god helse og redusere risiko for helseskade. Det er nødvendig å tenke langsiktig i folkehelsearbeidet.

5. **Medvirkning:** Innen helsefremmende arbeid brukes ofte «empowerment» om det å sette individer og lokalmiljø i stand til å påvirke beslutninger som angår egen helse. Det at mennesker får delta aktivt til fellesskapet ut fra egne ressurser og muligheter bidrar til tilhørighet. Det skal legges til rette for bred medvirkning i folkehelsearbeidet.

I tillegg til de fem prinsippene i folkehelseloven er universelle strategier og tidlig innsats viktige prinsipper i folkehelsearbeidet:

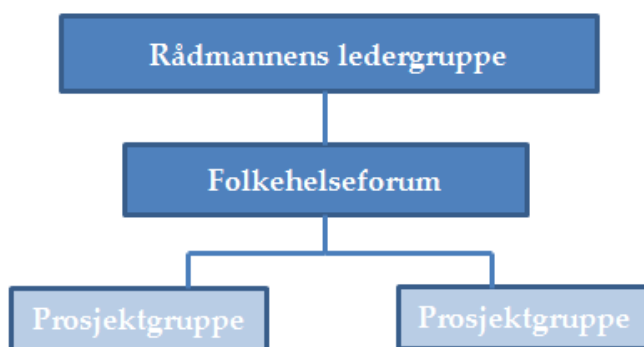
Universelle strategier: Tiltak rettet mot hele befolkningen har større effekt på folkehelsen enn tiltak rettet mot små grupper med høy risiko. En liten effekt hos mange gir større gevinst enn en stor effekt hos noen få. Det er altså viktig med tiltak på arenaer hvor vi treffer alle grupper i befolkningen. En betingelse for at en slik universell tilnærming skal ha god effekt er at tiltakene treffer de med størst behov. På den måten kan også tiltakene ha en sosial utjevningseffekt.

Tidlig innsats: En må skape gode oppvekst- og levekår for barn og unge, slik at de kan få med seg de ressurser og egenskaper som er avgjørende for muligheter, valg og mestring gjennom livet. Grunnlaget for god helse dannes tidlig i livet. Kompenserende tiltak senere i livet, slik som livsstilsendring og stønadsordninger, er både personlig og samfunnsøkonomisk mer kostbare. Dette betyr ikke at tiltak senere i livet ikke skal prioriteres, men at det er mer bærekraftig å prioritere innsats tidlig i livet. Viktige oppvekstarenaer for barn og unge er familien, barnehage/skole, samt frivillige lag og foreninger.

2.3 Organisering av folkehelsearbeidet i Karmøy kommune

Det er rådmannen som har ansvaret for folkehelsearbeidet i kommunen. Figuren nedenfor viser organiseringen av folkehelsearbeidet. Rådmannens ledergruppe er styrende organ for arbeidet.

Karmøy kommune har også egen avdeling for folkehelse, hvor kommuneoverlege er leder. Den består videre av folkehelsekoordinator, SLT-koordinator, frivillighetskoordinator, smittevernlege, smittevernkontor og medisinsk rådgiver for legevakt.

Folkehelseforum er en tverretattlig og tverrfaglig gruppe som skal være et rådgivende organ for folkehelsearbeidet i kommunen. Gruppen har ansvaret for det strategiske folkehelsearbeidet, skal holde oppsyn med at løpende oversiktsarbeid skjer i tråd med

utarbeidede rutiner, bistå i arbeidet med det skriftlige oversiktsdokumentet, samt brukes til idemyldring rundt relevante tiltak.

Det er også etablert en statistikk gruppe som har ansvaret for å framskaffe statistikk i tråd med vedtatte rutiner for løpende oversiktsarbeid og bistå i arbeidet med utarbeidelse av det skriftlige oversiktsdokumentet.

I tillegg finnes det ulike tverretatlige prosjektgrupper på ulike prosjekter. De har ansvaret for gjennomføringen av diverse prosjekter og tiltak som igangsettes. I de fleste prosjektene forsøker man å koble på frivillige lag og foreninger på arbeidet der det lar seg gjøre.

Mye av folkehelsearbeidet er knyttet til kommunens ordinære drift og følges opp av enhetene og virksomhetene. I tillegg er frivillig sektor en uvurderlig del av folkehelsearbeidet i Karmøy kommune gjennom drift av de mange lag og foreninger som finnes i kommunen.

3 PLANARBEIDET

Karmøy kommunes oversiktsdokument [«oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer 2020»](#), samt [kortversjonen](#), danner grunnlaget for denne handlingsplanen. Oversiktsdokumentet beskriver status på temaene:

- Befolkningsutvikling
- Oppvekst og levekår
- Fysisk, biologisk
- Kjemisk og sosialt miljø
- Skader og ulykker
- Helsereelatert atferd
- Helsetilstand

Handlingsplanen beskriver hvordan vi ut fra kunnskapen vi får fra oversiktsarbeidet setter i verk retningsgivende tiltak som skal påvirke utfordringene i en positiv retning.

Handlingsplan for folkehelse 2021-2023 bygger på tidligere planer. Handlingsplanen har vært sendt ut til folkehelseforum og andre relevante aktører for uttalelser og innspill. Den inneholder konkrete tiltak og innsatsområder innen folkehelsearbeidet i Karmøy kommune. Tiltakene er listet opp og knyttet opp mot overordnet målsetning og seks ulike innsatsområder som er nevnt under kap. 3.1 målsetninger og innsatsområder.

Folkehelsearbeidet skal etter folkehelseloven være systematisk og langsiktig.

Handlingsplanen for folkehelse gjelder derfor fra 2021 til 2023, og vil rulleres hvert 4. år slik at oversiktsarbeidet kan legges til grunn for planen. Samtidig kan det forekomme endringer i tråd med den løpende oversikten som kommunen skal utarbeide. Disse endringene vil ivaretas ved at justeringer av handlingsplanen gjennomføres hvert 2. år. For at tiltakene skal kunne gjennomføres avhenger det av at de årlige budsjettene hos kommunen og fylkeskommunen opprettholdes. 2020 var et år preget av pandemi, noen tiltak ble derfor ikke fullført som planlagt.

3.1 Målsetninger og innsatsområder

Det overordna målet i folkehelsearbeidet ifølge folkehelseloven er «å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer helse og utjevner sosiale helseforskjeller».

Et av målene i Karmøy kommuneplans samfunnsdel 2014-2023, som omfatter folkehelse er: «Karmøys innbyggere skal leve i et helsefremmende lokalsamfunn, og slike samfunn skal ha særlig fokus på barn og unges oppvekstvilkår».

Med bakgrunn i nasjonale, regionale og lokale mål, samt oversiktsdokumentet har vi kommet frem til seks innsatsområder i handlingsplanens tiltaksdel. Disse er nevnt under.

Innsatsområde 1: Inkluderende oppvekst

Mål: Barn og unge i Karmøy kommune skal ha gode oppvekstvilkår preget av trygge voksne, like muligheter, varierte aktiviteter og inkluderende opplæringsmiljø.

Innsatsområde 2: Sosial ulikhet i helse

Mål: Redusere sosial ulikhet i helse ved en jevnere fordeling av faktorer som påvirker helsen, med fokus på å redusere økonomisk og sosial fattigdom. Det er særlig viktig å starte med barn og unge i henhold til prinsippet om tidlig innsats.

Innsatsområde 3: Seniorressursen

Mål: Eldre mennesker deltar og benytter sine evner til det beste for seg selv og samfunnet. De opplever god livskvalitet og mestrer egne liv, samtidig som de får nødvendig helsehjelp ved behov.

Innsatsområde 4: Livskvalitet og psykisk helse

Mål: Legge til rette for gode helsefremmende lokalsamfunn hvor alle innbyggere kan ta gode helsevalg og føle tilhørighet.

Mål: Karmøys innbyggere skal leve i et helsefremmende lokalsamfunn, og slike samfunn skal ha særlig fokus på barn og unges oppvekstvilkår

Innsatsområde 1: Inkluderende oppvekst

Innsatsområde 2: Sosial ulikhet i helse

Innsatsområde 3: Seniorressursen

Innsatsområde 4: Livskvalitet og psykisk helse

Innsatsområde 5: Fysisk aktivitet for alle

Innsatsområde 6: Helsefremmende lokalsamfunn

Innsatsområde 5: Fysisk aktivitet for alle

Mål: Alle innbyggere følger helsedirektoratets anbefalinger, og kommunen skal utfra mulighetsrommet gjøre det enkelt for folk å ta sunne valg der de lever og bor.

Innsatsområde 6: Helsefremmende lokalsamfunn

Mål: Karmøy kommune bør utfra mulighetsrommene, arbeide for å styrke egenverdien til lokalsamfunnene og den frivillige innsatsen.

4 HANDLINGSPLAN MED TILTAKSLISTER

Som beskrevet ovenfor er folkehelsefeltet bredt, og det er veldig mange aktører som jobber med folkehelsearbeid, både offentlige, private og frivillige organisasjoner. I tiltakslistene under er det først og fremst kommunale tiltak, men det finnes mange gode tiltak som gjøres i samarbeid med, eller i regi av private aktører og frivillige organisasjoner.

4.1 Innsatsområde 1: Inkluderende oppvekst

En inkluderende oppvekst innebærer trivsel, mestring og læring i barnehage og skole. Videre er det et mål at flest mulig fullfører videregående opplæring og deltar i arbeidslivet. Disse faktorene er viktige enkeltbidrag for bl.a. å redusere sosial ulikhet i helse.

Mål: Barn og unge i Karmøy kommune skal ha gode oppvekstsvilkår preget av trygge voksne, like muligheter, varierte aktiviteter og inkluderende opplæringsmiljø.

Tiltak i barnehage

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar og kostnad
De utrolige årene (DUÅ)	Implementert kan utvides	Fremme positivt samspill barn imellom og mellom barn og voksne, samt forebygge atferdsvansker. Må holde fokus på implementering og lærende nettverk.	Fagansvarlig sektor barnehage og barnehagesjef
DUÅs Dinosaurskole i utvalgte barnehager	Pågående	Styrke barnas emosjonelle og sosiale kompetanse, samt styrke barnas selvbilde og oppleve mestring.	Fagansvarlig sektor barnehage og barnehagesjef
DUÅs foreldreprogram	Løpende tilbud	Målet er å styrke foreldrenes ferdigheter innen positivt samspill, trygg tilknytning og hvordan foresatte kan bli autoritative omsorgspersoner og gode rollemodeller.	Fagansvarlig sektor barnehage og barnehagesjef

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar og kostnad
Barn som bekymrer	Pågående	Tilby kursrekke med opplæring til alle pedagoger om samtaler med barn om kropp, følelser og grenser. Målet er å styrke pedagogene i å stille åpne spørsmål og lytte til svarene som kommer frem, samt styrke barns kompetanse i å kunne fortelle og sette grenser for seg selv og egen kropp.	Fagansvarlig sektor barnehage
Trygt-og-godt-teamet	Pågående	Tverrfaglig team som bistår barnehagene i arbeidet med barnehagelovens kapittel VIII Psykososialt barnehagemiljø. Teamet tilbyr veiledning om barns trivsel, vennskap, inkludering og tilrettelegging for et trygt og godt barnehagemiljø.	Fagansvarlig sektor barnehage, oppvekst- og kulturretat
Tidlig tiltaksteam (TID TIL)	Pågående	Tverretattlig forebyggende konsultasjonsteam som skal styrke barnehagens handlingskompetanse når det oppstår alvorlig bekymring for barn.	Sektor barnehage, PPT, helsestasjon og skolehelsetjenesten, barneverntjenesten
Tett på	Pågående	Flest mulig barn og unge skal bli inkludert i det ordinære tilbudet, og alle barn skal få et godt tilpasset og tilrettelagt tilbud etter sine behov.	Barnehagesjef
Barnas språk og språkmiljø	Pågående	Barn skal utvikle språket sitt optimalt, ved at personalet er bevisste språkmodeller og inkluderer alle barn i daglige språkaktiviteter. Barnehagen skal også ha et system som fanger opp og støtter barn som har utfordringer med språkutviklingen, og ha god kunnskap om riktige tiltak, tilpasset den enkelte.	Fagansvarlig sektor barnehage
Trygg digital hverdag	Pågående	Tilegne seg oversikt over omfang av bruk av skjerm og sørge for at all skjermbruk oppleves som trygt for barnet.	Fagansvarlig sektor barnehage

Foto: Karmøy kommune

Tiltak i grunnskole

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar og kostnad
Beintøft, gå til skolen-kampanje	15 uker på høsten årlig	Inspirere til å gå og sykle til skolen, slik at det blir mindre forurensning i lufta, området rundt skolen blir tryggere, og øke fysisk aktivitetsnivå. Når alle uavhengig av sosial status. Klasser får premier underveis.	Folkehelsekoordinator, prosjektleder trygge barn på skolevei, skolene
Beintøft aktivitetsdager	April/mai årlig	Premie etter Beintøft konkurransen. 1.-4. klassinger: beste klassene vinner en aktivitetsdag på Lindøy. 5.-7. klassinger: beste klassene vinner aktivitetsdag sammen med Haugesund turistforening.	Folkehelsekoordinator og prosjektgruppe, Friluftsrådet Vest, Karmøy folkehøgskole
Innsatsteam ved hver enkelt skole	Pågående	Forebygge/håndtering av atferd og mobbevansker.	Sektor skole, PPT, skolene
Trivselsprogrammet	Pågående	Fremme lek, aktiviteter og bygge vennskap.	Sektor skole i samarbeid med flere skoler
Trygge barn på skolevei	2017-2021 (søker om forlengelse av prosjektet)	Øke foreldre og lærere sin forståelse av at elevene trenger en aktiv skolevei. Bidra til bedre trafikk og sykkelopplæring i skolen. Øke bevisstheten rundt trafikksikkerhet hos elever, foreldre og lærere.	Prosjektleder trygge barn på skolevei, Trygg trafikk, oppvekst- og kulturetatt, teknisk etat, folkehelsekoordinator
Hjertesone	Pågående	Skape bilfrie og trygge soner rundt skolene i Karmøy kommune. Bidra til holdningsendring hos foreldre i forhold til å la barna sykle og gå til skolen. Gjennomføre kampanjer for å få flere til å gå og sykle til skolen.	Prosjektleder trygge barn på skolevei, Trygg trafikk, oppvekst- og kulturetatt, teknisk etat, folkehelsekoordinator
Leiren «ett steg opp»	Mai/juni årlig	Trygge overgangen mellom barneskole og ungdomsskole, gi elevene kjennskap til folk som jobber med ungdom, samt teambuilding blant de voksne.	SLT-arbeidsgruppe, oppvekst- og kulturetatt, helse- og omsorgsetat, avdeling for folkehelse
Teambuilding aktivitet skole	Når det er midler	Teambuildingsdag med fokus på økt samhold, trivsel og fysisk aktivitet hos noen av 8. klassingene i kommunen.	Haugesund turistforening, avdelingssjef skole, avdeling for folkehelse
Fritidsprosjekter i samarbeid med skole og organisasjoner	Når det er midler	Synliggjøre ulike fritidstilbud i kommunen slik at flere barn og unge blir med på fritidsaktiviteter.	Avdeling for folkehelse
Opptur – 8. klassinger	Pågående	Dagstur i regi av Haugesund Turistforening.	Sektor skole

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar og kostnad
Fraværsteam	Pågående	Tilby tidlig hjelp til foresatte/skolen for å forebygge skolefravær.	PPT i samarbeid med skolene
Unge&rus	Årlig	Ungdomsskolene har et felles rusforebyggende program i SLT-regi. Det er igangsatt en prosess hvor det skal utarbeides en digital løsning baser på unge og rus og innkomne innspill.	Rådgivere oppvekst og kultur og SLT-koordinator, samarbeid med skolene
Foreldremøter på 8. trinn om sosiale medier og rusmidler	Årlig	Bevisstgjøring og informasjon til foresatte om russituasjonen og det forebyggende programmet "unge og rus" som gjennomføres på 8. trinn. Har også andre foreldremøter ved behov.	SLT-koordinator i samarbeid med forebyggende avsnitt i politiet og barneverntjenesten
Barn som bekymrer – vi ønsker å hjelpe	Pågående	Systematisk arbeid for å oppdage barn som bekymrer. Det er utarbeidet rutiner og nettbasert veileder.	Barneverntjenesten
Psykososiale team på ungdomsskolene og på videregående skoler	Pågående	Forebygge psykososiale vansker hos skolebarn, fange opp og gripe fatt i utsatte barn så tidlig som mulig. Rutinene skal gjennomgås og evalueres slik at teamene kan videreutvikles.	Sektor skole, politirådet, SLT-arbeidsgruppe, PPT, barnevern, helsestasjon og skolehelsetjenesten, politiet, SLT-koordinator
LOS-funksjon	Pågående	Lavterskeltilbud for å følge opp ungdom og legge til rette for mer samordna, helhetlige tilbud og tettere oppfølging av ungdom i en vanskelig situasjon. 3-årig prosjekt	Barneverntjenesten
Den kulturelle skolesekken	Pågående	Nasjonalt tiltak for formidling av profesjonell kunst og kultur i grunnskolen og videregående skole.	Sektor skole og sektor kultur
Link til livet	Pågående	Barn behøver å lære om følelser på skolen, og om hvordan ulike følelser kan oppleves og hva vi kan tenke om dem. Opplegg for 1.-10. klasse. I gang med å hjelpe skolene til å implementere det.	PPT i samarbeid med sektor skole
Folkehelse og livsmestring	Oppstart høsten 2020	Tverrfaglig tema som blir implementert med de nye fagplanene i skolen, skoleåret 2020/2021.	Sektor skole og skolene
Trygg digital hverdag	Pågående	Tilegne seg oversikt over omfang av bruk av skjerm og sørge for at all skjermbruk oppleves som trygt for barnet.	Fagansvarlig sektor skole

4.2 Innsatsområde 2: Sosial ulikhet i helse

Helse er ulikt fordelt i den norske befolkningen. Den er dårligst blant de med lav utdanning, inntekt og yrke, og blir gradvis bedre jo høyere sosioøkonomisk status (utdanning, inntekt og yrke). Påvirkningsfaktorene for helse, for eksempel sosialt nettverk, bolig, arbeid, fattigdom, utdanning, inntekt etc., arves ofte fra generasjon til generasjon og disse skaper sosial ulikhet i helse.

Mål: Redusere sosial ulikhet i helse ved en jevnere fordeling av faktorer som påvirker helsen, med fokus på å redusere økonomisk og sosial fattigdom. Det er særlig viktig å starte med barn og unge i henhold til prinsippet om tidlig innsats.

Tiltaksliste

Et av de viktigste målene i folkehelsearbeidet er å redusere sosiale ulikheter i helse. Dette er et komplekst og gjennomgående samfunnsproblem som trenger tiltak som er nivå- og sektorovergripende. Flere tiltak som er beskrevet under andre innsatsområder i denne planen kan være med på å redusere ulikhetene, for eksempel COS-P (foreldreveiledning) og folkepulsen. Det finnes også mange andre tiltak ute i lokalsamfunnet som ledes av ulike organisasjoner som kan være med på å redusere de sosiale ulikhetene i helse.

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Aktivitetskortet	Pågående	Aktivitetskort for barn i lavinntektsfamilier.	Kulturkonsulent i samarbeid med NAV
Kommunenettverk – aktiv fritid for barn og unge	Oppstart igjen 2021/2022	Alle barn og unge skal ha tilbud til fritidsaktiviteter – fritidserklæringen.	KS, kulturkonsulent og frivillighetskoordinator
Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge (Bufdir)	Årlig	Virkemiddel for at flere barn og unge får delta på sosiale arenaer uavhengig av foreldrenes inntekt og sosiale situasjon.	Avdeling for folkehelse
Aktivitetsplikten	Pågående	Målsetningen er å få unge tilbake i aktivitet som kan være utdanning eller arbeid.	NAV Karmøy-Bokn
Familieveileder i NAV	Pågående	Kartlegge situasjonen til barnefamilier som har en utfordrende økonomisk situasjon. Koble barnefamilier med ulike tilbud som finnes i kommunen. Motivere foreldre til å se jobbmuligheter med den kompetansen de har. Lage en plan på hvordan nåværende situasjon kan bli bedre.	NAV Karmøy-Bokn
Heltidsvalget	Pågående	Prosjekt i Karmøy for å øke heltidskulturen.	Helse- og omsorgsetat, utvikling og ressurser

4.3 Innsatsområde 3: Seniorressursen

Antall eldre vil øke fremover. I Karmøy kommune vil antall personer som er 67 år eller eldre øke fra dagens antall på ca. 6400 til rundt 10300 i 2040. Det betyr at hver fjerde person i Karmøy vil være over 67 år i 2040, sammenlignet med dagens tall som er en av sju. I dag er forventet levealder for menn er 79,3 år og for kvinner er det 84,1 år. Denne forventes å øke.

Mål: Eldre mennesker deltar og benytter sine evner til det beste for seg selv og samfunnet. De opplever god livskvalitet og mestrer egne liv, samtidig som de får nødvendig helsehjelp ved behov.

Tiltaksliste

Se "Plan for Leve hele livet i Karmøy" for fullstendig tiltaksoversikt.

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Planarbeid	Pågående	Sikre god samordning av kommunens planarbeid for å bidra til aldersvennlig lokalsamfunn. Eldrerådet inviteres i større grad aktivt til å medvirke i planprosesser.	Samfunnsplanlegger, rådmannens ledergruppe
Eldretråkk	2022	Utprøving av eldretråkk som medvirkningsmetode for kartlegging og planlegging av et trygt og aldersvennlig nærmiljø. Økt innflytelse for eldre i kommunal planlegging.	Samfunnsplanlegger, teknisk samferdsel og utemiljø, avdeling for folkehelse
Deltagelse i kompetansehevende nettverk	Pågående	Delta i nettverk for aldersvennlig samfunn og for universell utforming. Kompetanseheving og erfaringsdeling.	Tverrsektoriell deltakelse
Eldre får brukt sine ressurser	Pågående	I større grad rekruttere eldre til frivillig arbeid. Av hensyn til forsikringer o.l. bør dette gjøres via organisasjoner, som bl.a. frivilligsentralene. Utrede tiltak for eldre arbeidstakere.	Frivillighetskoordinator
Bevisste og aktive eldre	Pågående	Bedre nettbasert informasjon til innbyggerne med oppfordring til å planlegge smart i forbindelse med bolig/hjelpemidler i tillegg til å være aktive og sosiale.	Kommunikasjonsavdelingen, sektor forvaltning helse og omsorg, hjelpemiddellager, boligkontoret
Spisevenn og treningsvenn	Vurderes nærmere i forbindelse med korona-situasjonen	Vurdere om Spisevenn for pasienter kan opprettes i regi av frivillige, og om fysisk aktivitet kan styrkes i samarbeid med frivillige.	Frivillighetskoordinator, helse- og omsorgsetat

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Informere i større forsamlinger	Vurderes nærmere i forbindelse med korona-situasjonen	Videreføre tverretattlig samarbeid om vaksinearrangement. Utrede muligheter for samarbeid med boligmesse. Utrede om det kan arrangeres egen eldremsse.	Avdeling for folkehelse, sektor forvaltning helse og omsorg
Lokale møteplasser for måltider	Vurderes nærmere i forbindelse med korona-situasjonen	Bidra med motivering og koordinering for å opprette flere lokale møteplasser for måltider der hvor dette ikke allerede er etablert.	Frivillighetskoordinator, kommunikasjons avdeling
Frivillighetskontakt	Pågående	Styrke rollen som frivillighetskontakt/aktivitets- og kulturkontakt i sykehjemmene. Gjøre rollen mer kjent.	Frivillighetskoordinator, sektor forvaltning helse og omsorg
Kulturell spaserstokk	Pågående (avhengig av at tilskudd videreføres)	Videreføre og utvikle.	Sektor kultur, sektor forvaltning helse og omsorg
Livsglede for eldre	Pågående	Styrke samarbeidet med Åkrehamn vgs og andre Livsglede skoler/barnehager i kommunen.	Sektor omsorg, sektor forvaltning helse og omsorg

Foto: privat

Foto: Wavebreakmedia

4.4 Innsatsområde 4: Livskvalitet og psykisk helse

Påvirkningsfaktorene for livskvalitet og helse er mange, bl.a. inkluderende oppvekst, sosial tilhørighet, meningsfulle aktiviteter, kosthold og fysisk aktivitet. Forekomsten av slike faktorer og forhold, som vil variere gjennom livsløpet, vil enten kunne beskytte eller utsette folk for risiko relatert til fysisk og psykisk helse. Påvirkningsfaktorene er sosialt skjevfordelt.

Mål: Legge til rette for gode helsefremmende lokalsamfunn hvor alle innbyggere kan ta gode helsevalg og føle tilhørighet.

Kommunestyret vedtok i 2017 en nullvisjon for selvmord i Karmøy kommune. Dette er et område som krever bred innsats, både fra kommunen og innbyggerne. En må derfor sette inn tiltak på flere områder og nivåer. Det er særlig viktig å rette fokuset mot barn og unge når det kommer til psykisk helse og selvmordsforebygging. I eksisterende arenaer der barn og unge treffer kommunalt personell (barnehage, skole, PPT, helsestasjon osv.) bør det vektlegges mer opplæring, men også større fokus på kompetanseheving der barn og unge ferdes og knytter kontakt med trygge voksne, organisasjoner/idrettslag m.m. En må også jobbe for å senke terskelen for å få tidlig hjelp ved psykiske utfordringer. I tillegg prioriteres det kompetanseheving hos ansatte i kommunen og fastleger, og oppfølging av kampanjer for å nå alle målgrupper.

Under budsjettsaken i 2020 omhandlet ett av de verbale vedtakene pårørende i Karmøy. Her ble det vedtatt at Helsedirektoratets pårørendeveileder skal være retningsgivende for kommunens arbeid når det kommer til pårørende. Veilederen tar for seg involvering av og støtte til pårørende, og beskriver pårørendes rettigheter og helse- og omsorgstjenestens plikter. Veilederen omfatter alle pårørendegrupper, uavhengig av pasientens eller brukerens diagnose, og inkluderer eldre, voksne ungdom og barn som pårørende.

Det må være en målsetning at familier, spesielt barn som pårørende, har et lavterskeltilbud som kan gi hjelp i akutte vanskelige perioder i livet, der noen er syke eller i forbindelse med dødsfall i nære relasjoner. Dette kan foregå i samarbeid mellom skole, barnehage og kommunens samarbeidspartnere innenfor profesjonelle lavterskeltilbud. For å heve standarden på tilbudet vi har i dag, må det tilføres mer midler eller faste avtaler med eksterne tilbydere. Tematikken belyses ytterligere i plan for psykisk helse barn og unge.

Tiltaksliste barn, unge og familier

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Av og til	Pågående	Systematisere arbeidet med «av og til» med særlig fokus på barn og unge, friluftsliv og idrett.	SLT-koordinator, helsestasjon og skolehelsetjenesten
COS-P (foreldreveiledning)	Pågående	Lavterskeltilbud til foresatte. En del av prosjektet "Trygge foreldre på Haugalandet". Målet er å styrke foresattes kunnskap og opplevelse av trygghet i foreldrerollen på et tidlig tidspunkt i barnas utvikling.	Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Mestringskurs for ungdom	2021	Mestringskurs for ungdom. Et strukturert kognitivt basert tiltak, utviklet spesielt for aldersgruppen 14-20 år.	Helsestasjon og skolehelsetjenesten
Familiesenter	Pågående	Forebyggende arbeid i nettverk og familieveiledning og miljøarbeid for å forebygge omsorgsovertakelser.	Barneverntjenesten
Operativ gruppe SLT	Skal behandles og vurderes i politirådet våren 2021	Kommunen bør vurdere utfra lovverk og grensesnitt mot allerede etablerte samarbeidsorganer om å opprette en operativ tverrfaglig gruppe forankret i SLT- samarbeidet med fokus mot ungdom i alderen 13-28 år med rusutfordringer.	SLT-arbeidsgruppe, politirådet og politiet.
Sunn livsstil for flyktningbarn og ungdom	Pågående	Kompetanseheving og integrering av flyktningbarn og ungdom.	NAV Karmøy-Bokn flyktningteam
Plan psykisk helse barn og unge	2021	Utarbeiding av plan i løpet av 2021 for tidlig innsats for psykisk helse barn og unge.	Tverretatlig gruppe

Tiltaksliste voksne

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Friskliv og mestring	Pågående	Hjelpe og støtte personer som ønsker å endre levevaner knyttet til fysisk aktivitet, kosthold og tobakk.	Friskliv og mestring ved fysio- og ergoterapitjenesten
NoRoSun, skjenke- og salgskontroll	Pågående	Interkommunalt samarbeid om salg- og skjenkekontroller. Sanksjoner i tråd med gjeldende lovverk og forskrifter.	Rådmenn og saksbehandler salg-, servering- og skjenkebevilgning
Alkoholpolitiske retningslinjer	Vedtatt hvert 4. år	Retningslinjer for alkoholpolitikk/bevillings-politikk vedtas hvert 4. år. Særlig skal hensynet til barn og unges oppvekstvilkår vektlegges.	Saksbehandler salg-, servering- og skjenkebevilgning
Selvmondsforebygging kurs (i samarbeid med VIVAT)	2 ganger årlig	Økt kompetanse rundt selvmordsforebygging. Arrangerer OPS kurs og «førstehjelp ved selvmordsfare». Jobbe mot at alle som jobber med barn og unge skal ha fullført et av kursene.	Tverretatlig gruppe og folkehelsekoordinator
Selvmondsforebyggings kurs til fastlegekontorer (Vivat OPS-kurs)	Oppstart 2021	Tilby OPS-kurs (4 timer) til fastleger og helsesekretærer i kommunen. Øke kompetansen om selvmordsforebygging.	Avdeling for folkehelse og fastlegene

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Nettkurs selvmordsforebygging	Pågående	Alle ansatte i Karmøy kommune bør få opplæring i selvmordsforebygging. Dette kan gjøres gjennom nettbaserte kurs.	Tverretatlig gruppe og folkehelsekoordinator
Rask psykisk helsehjelp	Pågående	Rask psykisk helsehjelp tilbyr tidlig innsats og hjelp ved lette til moderate psykiske plager og lidelser. Kognitiv tilnærming. Senke terskelen for å be om hjelp, over 18 år.	Rus og psykisk helsetjenester (ROP)
Tidlig hjelp ved rusvansker	Pågående	Veileder for ungdom og rus innen barneverntjenesten. Rådgivning, oppfølging og henvisning til behandling ved ruskonsulent, over 18 år.	Familiesenteret, barneverntjenesten, MO-senteret, ROP
Handlingsplan om vold i nære relasjoner	Revidering vår 2021	Handlingsplan med tilhørende kompetanseheving for å avdekke vold i nære relasjoner videreføres og utvikles.	Helse- og omsorgsetat, oppvekst og kultur, tverretatlig gruppe
Dialog med fastlegene	Oppstart 2021	Folkehelsekoordinator møter på Allmennlegeutvalget (ALU møte) en gang årlig og informerer om oversiktsdokument og handlingsplan for folkehelse. Legene kommer med innspill på utfordringsbilde.	Avdeling for folkehelse i samarbeid med fastlegene
Overdosedagen	Årlig	Markere overdosedagen i samarbeid med Kopervik kirke og flere frivillige lag og foreninger. Det blir satt opp stands på dagtid og et arrangement i Kirken på kvelden.	SLT-koordinator, frivillighetskoordinator, Kopervik kirke

Foto: Karmøy kommune

Foto: friskliv og mestring

4.5 Innsatsområde 5: Fysisk aktivitet for alle

Fysisk aktivitet kan føre til god livskvalitet, forebygger en rekke livsstilssykdommer og påvirker psykisk helse. Helsedirektoratet anbefaler at voksne og eldre bør være fysisk aktive i moderat fysisk aktivitet minst 150 minutter i uken, eller 75 minutter med høy intensitet. Barn og unge bør være fysisk aktive i minimum 60 minutter pr. dag. Tiden i ro bør begrenses og stykkes opp med mer aktive perioder.

Mål: Alle innbyggere følger helsedirektoratets anbefalinger, og kommunen skal tilrettelegge for at folk kan ta sunne valg der de lever og bor.

Tiltaksliste

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Gla dag	Årlig (ble ikke utført i 2020 pga. corona)	Årlig dag med fokus på sunne matvaner og bevegelsesglede for brukerne av KOT.	Folkehelsekoordinator, helse- og omsorgsetat og ulike organisasjoner
Folkepulsen	Årlig	Søknadsordning til idrettslag som ønsker å ta et ekstra ansvar for målgruppene som faller utenfor det ordinære medlemstilbudet (inaktive unge og voksne, samt mennesker med funksjonsnedsettelse).	Karmøy idrettsråd, Rogaland idrettskrets, idrettskonsulent og folkehelsekoordinator
Stolpejakten	2020	Bidra til økt aktivitetsnivå. Finne stolper i nærmiljøet som er merket på kart.	Haugesund idrettslag, orientering
Sykle til jobbenaksjonen	Årlig	Fremmer aktivitetsnivå ved å fokusere på aktiv transport til og fra jobb.	Bedriftsidretten, miljøvernrådsgiver, folkehelsekoordinator
Sykkeluka	Årlig	Arrangement i alle byene på Karmøy, for å skape økt engasjement for sykkelbruk. Dette ved tilrettelegging for enkel sykkelreparasjon og sykkelarrangement for barn. Arrangeres i forkant av sykkelsesong og sykle til jobbenaksjonen.	Miljørådsgiver, samferdsel, folkehelse, prosjektleder trygge barn på skolevei
Oppmerkings-prosjekt friluftsområder	Pågående	Bedre tilgjengelighet av friområdene på Karmøy.	Frivillige lag og foreninger i samarbeid med naturvernforvalter

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Turløyper	Pågående	Vedlikehold av turløyper i Karmøy kommune. Det jobbes også med å lage nye turløyper i kommunen. Viktig med universelt utformede veier/stier tilrettelagt med f.eks. lys og benker.	Sektor samferdsel og utemiljø
Telltur	Årlig	Økt bruk av naturen ved hjelp av en digital portal, økt aktivitetsnivå. Vektlegger å lage nye/sirkulere turer for å gjøre det mer interessant. Egen nettsiden med turmål. Arbeide med å tilrettelegge turene for flere.	Friluftsrådet Vest, rådgiver idrett, skogs og landskapsforvalter og naturforvalter
Arbeide for flere lavterskeltilbud til ulike grupper	2021	Få flere mennesker i fysisk aktivitet, slik at flere følger anbefalingene med 150 minutter fysisk aktivitet i uken.	Folkehelsekoordinator, frivillighetskoordinator

Foto: privat

Foto: Karmøy kommune

4.6 Innsatsområde 6: Helsefremmende lokalsamfunn

Livet og helsen formes der vi bor og lever og i de mellommenneskelige relasjoner hver enkelt er en del av. Det kan være i nærmiljøet, familien, arbeidsplassen eller i lokalsamfunnet. Helsefremmende lokalsamfunn gjenkjennes gjennom en helhetsorientert helsefremmende innsats basert på innbyggerens erfaringer og livsstil. Arbeidet sees innenfor begrensninger og muligheter i lokalsamfunnet.

Mål: Karmøy kommune bør arbeide for å styrke egenverdien til lokalsamfunnene og den frivillige innsatsen.

Tiltaksliste miljørettet helsevern

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Diverse saker miljørettet helsevern	Pågående	Redusere miljømessige årsaker som kan skape helseutfordringer for innbyggerne.	Kommuneoverlege, kvalitetsrådgiver, folkehelsekoordinator
Vurdering av reguleringsplaner mht folkehelse	Pågående	Økt fokus på folkehelse ved vurdering av reguleringsplaner.	Avdeling for folkehelse
Tilsyn og godkjenning av skoler og barnehager	Pågående	Gode inne og utearealer i barnehager og skoler er viktig for helsen, læring og mestring.	Kommuneoverlege, kvalitetsrådgiver, folkehelsekoordinator og arbeidsgruppe
Tilsyn og godkjenning av lokaler til frisør, hudpleie, tatovering og hulltaking	Pågående	Sikre befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Sikre gode rutiner for renhold og hygiene, egnede lokaler og gode rutiner for utøvelse.	Kommuneoverlege, kvalitetsrådgiver, folkehelsekoordinator og arbeidsgruppe
Tilsyn med sykehjem	Pågående	Gode miljømessige forhold for beboere i sykehjem.	Kommuneoverlege, kvalitetsrådgiver, folkehelsekoordinator og arbeidsgruppe

Foto: Karmøy kommune

Tiltaksliste frivillighet, nærmiljø og bruk av natur

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Kommunens representant i styret til frivilligsentralene	Pågående	Økt kunnskap og samarbeid.	Frivillighetskoordinator
Videreutvikle kontaktflaten ut mot frivillige lag og foreninger, bl.a. å arrangere årlig åpent møte	Årlig	Bli kjent med frivilligheten og stimulere til samarbeid på tvers av organisasjoner.	Frivillighetskoordinator
Kommunal frivillighets politikk	2018-2022	Helhetlig frivillighetspolitikk for Karmøy kommune. Arbeidet må revideres etter 2022.	Frivillighetskoordinator i samarbeid med folkehelseforum
Aktiv i Karmøy	Pågående	Fortsette med plattformen med oversikt over aktiviteter og organisasjoner i kommunen. Videreutvikle og samarbeide med Haugesund og Tysvær kommune.	Frivillighetskoordinator, digitaliseringsprosjektleder, sektor kultur
Natteravnordningen	Pågående	Natteravnere på Åkra, og andre steder ved behov. Målet er tryggere utemiljø for ungdommene og befolkningen for øvrig.	SLT-koordinator, Åkra ung. skole, Danielsen ung. skole, FAU, politi, foreldre
Nærmiljøutvalgene	Pågående	Midler som skal stimulere gode tiltak/aktiviteter for innbyggerne i Karmøy kommune. Kan søkes på hele året.	Frivillighetskoordinator og avdeling for folkehelse
Diverse avtaler	Pågående	Øke forutsigbarhet for frivillige organisasjoner når det kommer til samhandling med kommunen og bidra til å øke muligheten til å søke nasjonale midler.	Frivillighetskoordinator
Trafikksikker kommune	Pågående	Tverretattlig arbeid med trafikksikker kommune.	Prosjektleder trygge barn på skolevei, Trygg trafikk, oppvekst og kultur, teknisk, avdeling for folkehelse
«Snarveger»	Pågående	Utarbeide snarveier, slik at det blir enklere og raskere å gå eller sykle i byer/tettbygde strøk. Dette gjennom planarbeid.	Teknisk etat

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Opprettholde og utvide miljøsertifiseringen «Blått flagg» på Åkrasanden	Pågående	Flagget er et synlig symbol og internasjonalt kvalitetssymbol. Som del av ordningen er det krav om å tilby minst fem miljøaktiviteter.	Friluftsrådet Vest, reiselivsrådgiver, naturforvalter og Åkrehamn Vekst
Familedag på Åkrasanden	Blått flagg sesong-åpning	Høytidelig flaggheis med ordfører samt aktiviteter som sandslottskonkurranse og drageverksted.	Prosjektgruppe Blått flagg, Røde Kors og NOR misjonen med flere
Videreutvikling av «Living history»	Pågående	Historiske vandringar med teatervri der en møter ulike roller som belyser ulike tidsepoker og temaer (på Avaldsnes) og byutvikling og samfunnsforhold (i Skudeneshavn). Historien levendegjøres av guider som går inn i en roller, for å gi besøkende en opplevelse av å reise tilbake i tid.	Reiselivsrådgiver, samskaping med kulturressurser
Tilbakeblikk	Lansert 2018	App som gjør at vi kan tilby en visuell helårig formidling uavhengig av åpningstider eller personell. Vår kulturarv blir tilgjengeliggjort og formidlet ute i natur -og kulturmiljø. Tilbakeblikk består i dag av 11 filmer som utgjør en levende <i>byvandring i gamle Skudeneshavn</i> samt 5 filmer som <i>Tidsreiser</i> (2020) i Karmøy. Appen skal bygges ut gradvis med flere punkt i årene som kommer samt tillegges flere funksjonaliteter, som spill med quiz, som spesielt vil være spennende for yngre brukere.	Reiselivsrådgiver, samskaping kultur - og reiselivsinteresser

Foto: Karmøy kommune

Foto: friskliv og mestring

Tiltaksliste samhandling og tverrfaglige samarbeid

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Partnerskap for folkehelse (rådgivende folkehelseforum)	Pågående	Dele erfarings- og brukerkunnskap, råd i oversiktsarbeidet og program for folkehelse.	Rogaland fylkeskommune, folkehelsekoordinator
Haugaland folkehelseforum	Pågående	Økt samarbeid og kunnskap.	Folkehelsekoordinator
Kontinuitet og videreutvikling i møtene folkehelseforum	Pågående	Rådgivende organ i forhold til folkehelsearbeid i kommunen og oversiktsdokumentet.	Folkehelsekoordinator
Interkommunalt samarbeid russefeiring	Oppstart 2020	Delta i interkommunalt samarbeid for å fremme positiv russefeiring i regi av Rogaland fylkeskommune. Her er det satt ned en gruppe hvor SLT-koordinatorer i fylket skal bidra.	Rogaland fylkeskommune. SLT-koordinator deltar
Fortsette samarbeid med media og synlighet rundt folkehelsebudskapet	Pågående	Synlighet og bevissthet rundt folkehelse i befolkningen.	Avdeling for folkehelse
Intern kompetanseheving	Pågående	Økt kunnskap om folkehelsearbeidet og folkehelseloven.	Avdeling for folkehelse
Digitale medier som kommunikasjonsform for å nå flere	Pågående	Kommunen bør se på ulike måter innenfor dagens tjenestetilbud til å benytte digitale medier som kommunikasjonsplattform for å nå flere.	Avdeling for folkehelse, folkehelseforum, SLT-arbeidsgruppe

Tiltaksliste systematisk folkehelsearbeid

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Oversiktsdokumentet	Hvert 4. år. Sist politisk behandlet 2020	Økt kompetanse og videreutvikling av det systematiske folkehelsearbeidet.	Avdeling for folkehelse, statistikk gruppe og folkehelseforum
Følge opp system for løpende oversikt over helsetilstanden	Pågående	Økt kompetanse og videreutvikling av det systematiske folkehelsearbeidet.	Folkehelsekoordinator, statistikkgruppe og folkehelseforum

Tiltak	Fremdrift	Målsetting/om tiltaket	Ansvar
Ungdata undersøkelsen	Hvert 3. år	Økt kunnskap om ungdommene i Karmøy kommune. Undersøkelsen gir viktig informasjon om oppvekstvilkår og skal benyttes i det forebyggende arbeidet.	NOVA, KoRus vest, SLT-koordinator, folkehelse-koordinator
Deltakelse på ulike fagdager, seminarer og webinarer	Pågående	Kompetanseheving.	Folkehelse-koordinator
Folkehelseundersøkelsen	2020	Folkehelseundersøkelsen i Rogaland ble gjennomført 2020. Bruke resultatene i kunnskapsgrunnlaget.	Rogaland fylkeskommune i samarbeid med folkehelse-koordinator
Levekårsundersøkelse	2020	Det ble gjort en levekårsundersøkelse i 2020. Bruke resultatene i kunnskapsgrunnlaget.	Samfunnsplanlegger, avdeling for folkehelse
Smittevernkontor	2020	Beredskap og planarbeid i pandemien. Informasjon og reisevaksine. Bevare kunnskapen opparbeidet under pandemien.	Avdeling for folkehelse

